

Zajištění

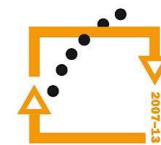
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Definice zajištění

- ❑ Zajištění znamená pojištění pojišťovny.
- ❑ Zajištění představuje přenos rizika nebo jeho části na jiný pojišťovací subjekt (zajišťovnu), který není s pojištěným ve smluvním vztahu za úhradu (zajistné).

Vymezení zajišťovny podle zákona

- ❑ **Tuzemskou zajišťovnou** se rozumí právnická osoba se sídlem na území České republiky, které bylo Českou národní bankou uděleno povolení k provozování zajišťovací činnosti podle zákona.
- ❑ **Zajišťovnou z jiného členského státu** se rozumí právnická osoba se sídlem na území jiného členského státu, které bylo v tomto členském státě uděleno povolení k provozování zajišťovací činnosti.
- ❑ **Zajišťovnou z třetího státu** se rozumí právnická osoba se sídlem na území třetího státu, která je v souladu s právem země svého sídla oprávněna provozovat zajišťovací činnost.

Vymezení zajišťovací činnosti podle zákona

- ❑ **Zajišťovací činností se rozumí přebírání pojistných rizik na základě uzavřených smluv**, kterými se zajišťovna zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže označená, a pojistitel se zavazuje platit zajistiteli ve smlouvě určenou část pojistného (dále jen „zajistné“) z pojistných smluv uzavřených pojistitelem, které jsou předmětem této smlouvy (dále jen „zajišťovací smlouva“).
- ❑ **Plnění z těchto smluv a uzavírání zajišťovacích smluv mezi zajistiteli**, přičemž součástí zajišťovací činnosti je správa zajištění, nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy zajišťovny.

Vymezení činností související se zajišťovací činností podle zákona

---

- Činností související se zajišťovací činností se rozumí:
  - **zprostředkovatelská činnost** prováděná v souvislosti se zajišťovací činností,
  - **poradenská činnost** související se zajišťovací činností a jinými finančními službami,
  - **vzdělávací činnost** v oblasti pojišťovnictví a jiných finančních služeb,
  - **další činnosti** související s výkonem povolené zajišťovací činnosti.

Základní pojmy v zajištění

- ❑ **Prvopojistitel, cedent** – pojistitel, který předává riziko do zajištění.
- ❑ **Zajistitel, cesionář** – pojistitel, který přijímá riziko do zajištění.
- ❑ **Cese, zajištění** – postoupení části rizika do zajištění.
- ❑ **Cedování** – převedení části pojištěného rizika z prvopojistitele na zajistitele.
- ❑ **Retrocese** – opakované zajištění.

Základní pojmy v zajištění

- ❑ **Vlastní vrub** – ta část rizika, kterou si pojistitel nechává ke krytí z vlastních zdrojů.
- ❑ **Limit** – maximální část pojištěného rizika, kterou zajistitel může převzít.
- ❑ **Zajistné** – úplata zajistiteli za převzetí části rizika (cena zajištění).
- ❑ **Provize ze zajištění** – zajistitel hradí prvopojistiteli jako úhradu nákladů při získání obchodu, správní náklady apod.

Hlavní úkoly zajištění

- ❑ **Rozdrobení rizika** - zajištěním se pojistitel zbavuje části rizika, jehož pojistná částka je vyšší než chce pojistit, nebo udržet na vlastní vrub. Zajištění takto rozdrobí pojištěná rizika a rozloží náhradu škody tak, aby pojistitel a zajistitel neměli těžkosti, v případě že by museli uhradit pojistné plnění ve výši svých podílů uvedených ve smlouvě o zajištění.
- ❑ Umožnění **homogenity pojistného kmene**, což znamená, že je daná možnost pojistný kmen homogenizovat co do vlastnosti rizika, po stránce kvalitativní i kvantitativní.
- ❑ **Stabilizační úloha** - zajištění zmírňuje účinek kolísání škodního průběhu, a tím slouží jako stabilizační činitel. Na krytí výkyvů ve škodním průběhu slouží jednak pojistné rezervy a také zajištění.

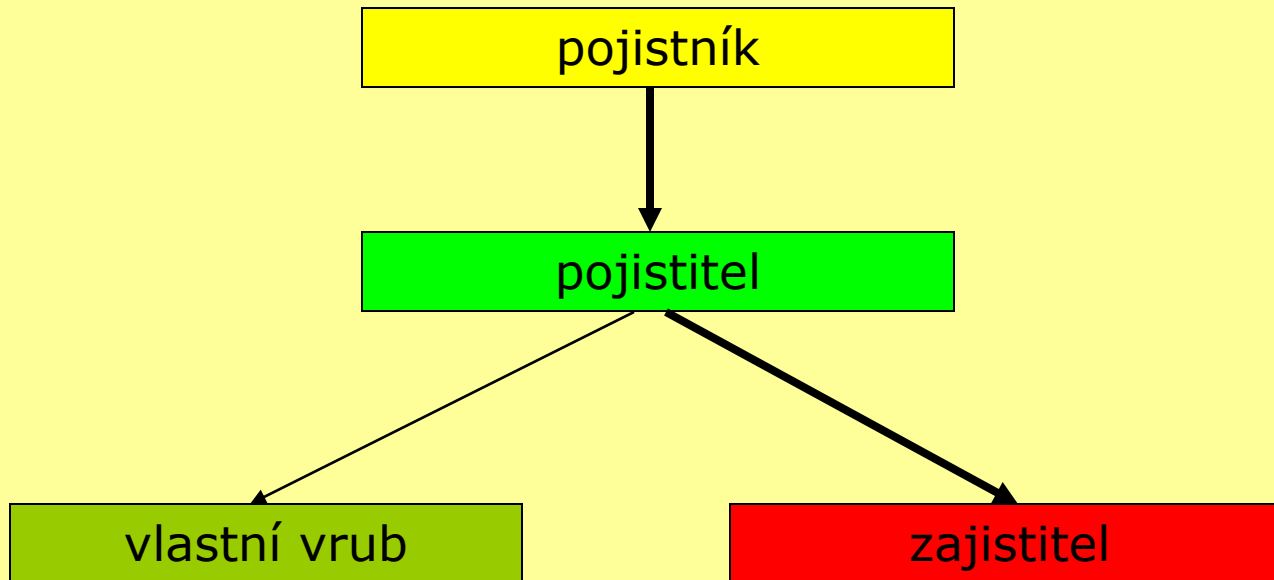
Hlavní úkoly zajištění

- ❑ **Zvyšuje kapacitu pojišťovny** - pojišťovna prostřednictvím zajišťovacích smluv má možnost přijmout do pojištění vyšší částky, protože tyto vyšší částky, které by převýšily limit pro její vlastní vrub, odevzdá do zajištění.
- ❑ Umožňuje kontakty s jinými, hlavně **zahraničními pojistnými trhy**. Zajištění má totiž mezinárodní charakter. Umožňuje sledovat vývoj pojistné a tarifní politiky zahraničních pojistitelů a konfrontovat jí s domácí praxí a zkušenostmi.
- ❑ **Psychologická úloha** - zajištění má velký psychologický význam tím, že jiné pojišťovny, smluvně zainteresované prostřednictvím zajištění, mají stejné zájmy, např. při nakládání, přepravě, překládání a vykládání pojištěného zboží, při jeho montáži a podobně.

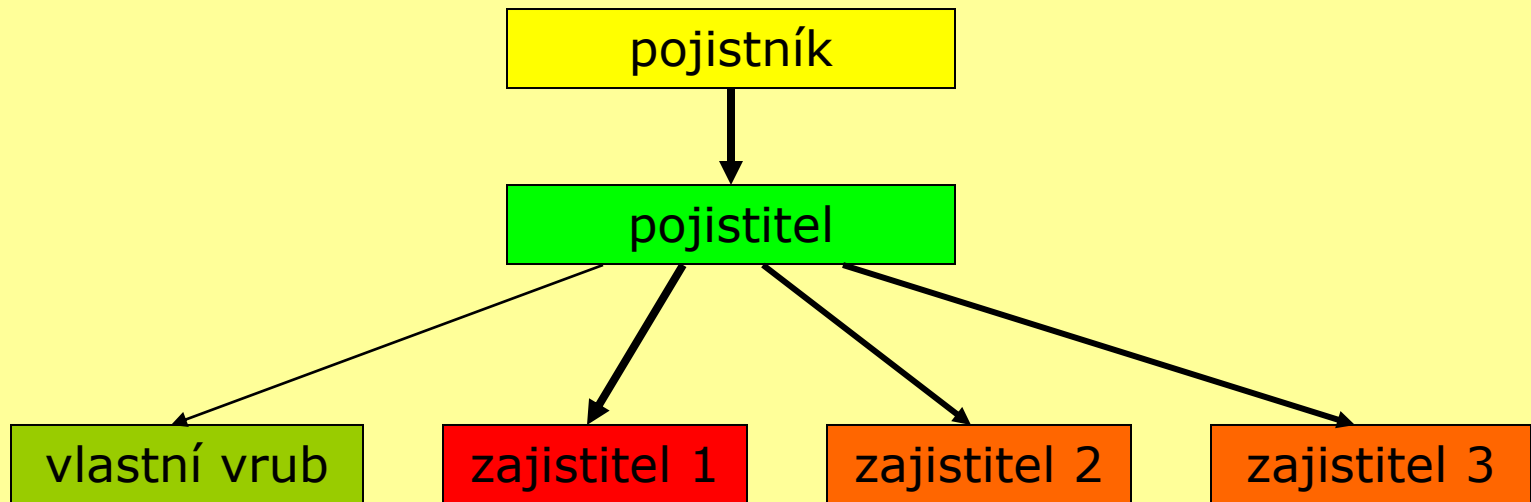
Příklad zajistného vztahu

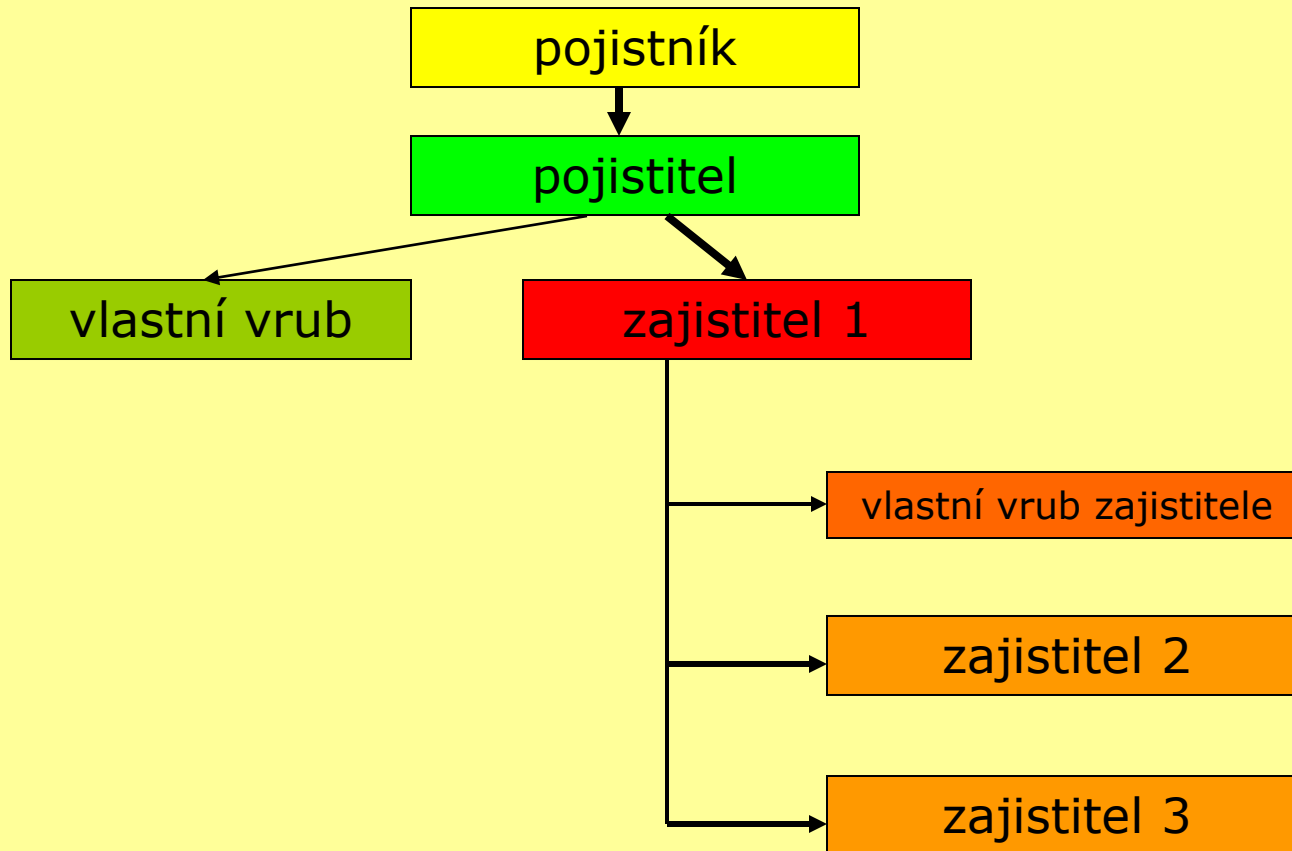

Příklad zajištného vztahu

Příklad zajistného vztahu

Členění zajištění

- **Zajištění fakultativní (příležitostné)**
  - představuje volný vztah mezi pojistitelem a zajistitelem,
  - smlouvy se uzavírají jednotlivě,
  - pojistitel má možnost rozhodovat o tom, které riziko a jakou jeho část předá do zajištění,
  - zajistitel se podle konkrétních podmínek rozhodne, zda riziko nebo jeho část do zajištění přijme či nikoli,
  - nevýhodou je administrativní náročnost.

Členění zajištění

- **Zajištění obligatorní (smluvní)**
  - jedná se zpravidla o dlouhodobou rámcovou smlouvu mezi pojistitelem a zajistitelem,
  - sjednávají se podmínky, za kterých je zajistitel povinen přijmout prvopojistitelem získaný obchod,
  - výhodou je okamžité zajištění pro všechny případy v rámci sjednané smlouvy čímž se snižuje administrativní náročnost.

Členění zajištění

- ❑ **Fakultativně obligatorní zajištění**
  - zajistitel je povinen přijmout riziko do zajištění, ale pojistitel má možnost volby, zda předá nebo nepředá riziko do zajištění,
  - v tomto případě se uplatňují vyšší ceny zajišťovacích služeb.
- ❑ **Obligatorně fakultativní zajištění**
  - pojistitel je v tomto případě povinen předat každé riziko do zajištění, ale zajistitel není povinen je přijmout.

Členění zajištění

□ Zajištění proporciální

- pojistné, pojistná částka a pojistné plnění se dělí mezi prvopojistitele a zajistitele v předem sjednaném poměru, tj. proporci,
- proporce nezávisí na výši škody,
- součástí tohoto zajištění je provize ze zajištění, kdy zajistitel hradí prvopojistiteli náklady při získání obchodu, správní náklady apod.

Zajištění proporcionální

- **Zajištění kvótové (quota share)**
  - zajistitel se zavazuje krýt předem stanovené procento (kvótu) každého pojištění uzavřeného prvopojistitelem,
  - prvopojistitel se zavazuje poskytnout zajistiteli stejné procento pojistného,
  - dělicí poměr je u všech smluv stejný a je ovlivněn horním limitem velikosti rizika,
  - nevýhodou je, že se zajištění týká i malých škod, které je prvopojistitel schopen nést sám.

Zajištění proporcionální

□ Zajištění excedentní (Surplus)

- prvopojistitel má v zajištné smlouvě sjednán tzv. vlastní vrub,
- částky nad tuto hranici vytvářejí tzv. excedent, což je velikost rizika vyjádřená pojistnou částkou, kterou kryje zajištitel,
- zajištitel ve smlouvě stanoví horní maximální rozsah krytí rizika zajištěním (obvykle jako násobek vlastního vrubu).

Členění zajištění

- **Zajištění neproporcionální (škodové)**
  - účast zajistitele začíná až od určité předem sjednané úrovně skutečně vzniklých škod,
  - plnění zajistitele závisí na výši škod,
  - zajistitel přebírá za předem stanovené zajistné takovou část škody, která překročí prvopojistitelovu prioritu (vlastní vrub).

Zajištění neproporcionální

- ❑ Zajištění škodního nadměrku (Excess of Loss)
  - pojistitele chrání před dopadem jednotlivých velkých až katastrofálních škod nebo souhrnem několika náhrad z jedné pojistné události,
  - zajištěním škodního nadměrku si pojistitel kryje výsledky jednoho převzatého rizika nebo výsledky určitého druhu pojištění,
  - pojistitel si určí hranici výše škodní náhrady, kterou ponese sám.

Zajištění neproporcionální

- ❑ Zajištění nadměrku škodovosti (Stop Loss)
  - prvopojistitele chrání před důsledky nahromadění velkého počtu škod během určitého časového období,
  - zajistitel se zavazuje nést určitý díl na ztrátách, které pojistiteli vzniknou při nepříznivém škodním průběhu,
  - základem tedy není výše škod, ale % škodního průběhu.

Největší zajišťovny

1.	Munich Re	Německo
2.	Swiss Re	Švýcarsko
3.	Berkshire Hathaway Re	USA
4.	Employers Re	USA
5.	Hannover Re	Německo
6.	Lloyd 's	U.K.
7.	Allianz Re	Německo
8.	SCOR	Francie
9.	Converium	Švýcarsko
10.	Partner Re	Bermudy

Pojistná matematika v zajištění

- Blíže viz Cipra Tomáš „Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví“, 2004, kapitola 15

Poděkování

Tento učební text vznikl za přispění Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci projektu Univerzitní výuka matematiky v měnícím se světě (CZ.1.07/2.2.00/15.0203).